

Farský list

Gréckokatolíckej Farnosti svätého archanjela Michala v Lomnom

ročník: VII.

14. máj 2023

číslo: 20

365 dní s pátrom Piom

24. február:

Svätý Ján Zlatoústý hovorí o márnomyseľnosti takto: „*Quantumvis bona feceris, volens compescere vanagloriam, tanto magis excitas eam*“ (Čím viac dobra vykonáš s úmyslom držať na uzde svoju márnomyseľnosť, tým väčšmi ju vyburcuješ). Prečo je to tak? Nechajme, nech nám na to odpovie on sám: „... *quia omne malum a malo nascitur; sola autem vanagloria de bono procedit; et ideo non extinguitur per bonum, sed magis nutritur*“ (pretože každé zlo sa rodí z iného zla, iba márnomyseľnosť pochádza z dobra; preto sa dobrom neuhasí, ale ešte väčšmi roznieť).

Drahý otče, diabol veľmi dobre vie, že smilník, lúpežník, chamtivec a ostatní hriešnici majú viac dôvodov na hanbu než na vychvaľovanie sa, takže mu ani nenapadne navádzať ich naň. Tak ako je pravdou, že ich ušetrí od zápasu s márnomyseľnosťou, je tiež pravdou, že od neho neušetrí dobrých ľudí, najmä tých, ktorí sa usilujú o kresťanskú dokonalosť. Pri všetkých ostatných nerestiach platí, že vládnu len nad tými, ktorí sa vzdajú boja a nechajú sa nimi ovládnuť, no márnomyseľnosť dvíha hlavu proti ľuďom, ktorí s ňou víťazne zápasia. Odvažuje sa útočiť na samotných svojich podmaniteľov a ako zbraň proti nim používa ich víťazstvá v boji s ňou. Je protivníkom, ktorý nikdy neochabuje, bojuje proti nám na všetkých frontoch, pri každej našej činnosti, takže ak poľavíme v obozretnosti, poľahky jej padneme za obeť.

Iste, je pravdou, že sa usilujeme vyhnúť chválam zo strany druhých ľudí, a preto uprednostňujeme skryté pôsty pred očividnými, ticho pred výrečnosťou, opovrhnutie pred poctami, ale beda! Bože môj, márnomyseľnosť sa usiluje strkať nos aj do týchto svätých vecí, útočiac na nás márnou samoľúbosťou.

(List z 2. augusta 1913 adresovaný P.Agostinovi da San Marco in Lamis - Korešpondencia, zv. I, s. 396)

LITURGICKÝ KALENDÁR

Pondelok, 15. máj 2023

Prepodobný otec Pachómios Veľký

16:30 Svätá liturgia (Kručov, *sl.*): † Mária, Michal s panachýdou

18:00 Svätá liturgia (Lomné, *sl.*): † Božena; *Akatist PB (5.-7.ikos)*

Menl. časti: *sl.* s. 208 ap. zač. 39 evanj. Jn zač. 40

Utorok, 16. máj 2023

Prepodobný otec Teodor Posvätený

16:30 Sv.lit. (Kručov, *sl.*): † Jozef, Jozef, Katarína, Vilma; *Moleben Paraska*

18:00 Svätá liturgia (Lomné, *sl.*): † Marcela (Tramitová); *Moleben PB*

Menl. časti: *sl.* s. 208 ap. zač. 40* evanj. Jn zač. 42

Streda, 17. máj 2023

Zakončenie sviatku Paschy. Svätý apoštol Andronik a spoločníčka

16:30 Sv.lit. (Kručov, *sl.*): † Štefan (Dovičák, 40-dňová) s panachýdou

18:00 Svätá liturgia (Lomné, *sl.*): † Peter, Ján, Lubo; *Moleben Gojdič*

Menl. časti: *sl.* s. 208 ap. zač. 41 evanj. Jn zač. 43

Štvrtok, 18. máj 2023

Nanebovstúpenie Pána. Prikázaný sviatok

15:45 Svätá liturgia (Kručov, *sl.*): * Vincent, Anna s rod. (nar.); *myrovanie*

17:00 Svätá liturgia (Lomné, *sl.*): * za všetkých veriacich; *myrovanie*

18:15 Svätá liturgia (Bžany, *sl.*): * Matúš, Emka; *myrovanie*

Menl. časti: *sl.* s. 210 ap. zač. 1 evanj. Lk zač. 114

Piatok, 19. máj 2023

Svätý hieromučeník Patrik

16:30 Svätá liturgia (Kručov, *sl.*): † Michal (Cap) s panachýdou

18:00 Svätá liturgia (Lomné, *sl.*): * Jozef s rodinou; *Moleben sv. Jozef*

Menl. časti: *sl.* s. 210 ap. zač. 42 evanj. Jn zač. 47

Sobota, 20. máj 2023

Svätý mučeník Tallelaios

08:00 Svätá liturgia (Lomné, *sl.*): * Michal, Tatiana, Filipko

17:30 Svätá liturgia (Valkov, *sl.*)

Menl. časti: *sl.* s. 210 ap. zač. 43 evanj. Jn zač. 48

Nedeľa, 21. máj 2023

7. nedeľa po Pasche – otcov 1. nicejského snemu.

Svätí veľké králi a apoštolom rovní Konštantín a Helena. Hlas 6.

08:00 Svätá liturgia (Bžany, *stsl.*): * Martina, Matej

09:30 Svätá liturgia (Lomné, *stsl.*): * za všetkých veriacich

11:00 Svätá liturgia (Kručov, *stsl.*): * Ján, Jaroslava (30. výr.sobáša)

Menl. časti: *stsl.* s. 229 ap. zač. 44 evanj. Jn zač. 56

Rozprávanie ruského pútnika

Na druhý deň ráno starosta mesta poslal svojho tajomníka ku kňazovi s prosbou, aby pochoval na cintoríne mŕtveho a povedal mu, že lekári po pitve mŕtvolky nenašli nijaké znaky po zbláznení a vyhlásili, že príčinou smrti bol náhly infarkt. Vidiš, povedal mi kňaz, ani lekárska veda nemôže presne vysvetliť tú túžbu po vode, ktorá sa nedá kontrolovať.

Odobral som sa od kňaza a šiel som svojou cestou. Cestoval som niekoľko dní a bol som veru unavený. Takto som prišiel do dosť veľkého mesta, ktoré sa volalo Bielaja Cerkev. Keďže už bol večer, dal som sa do hľadania nejakého nocľahu na noc. Na trhovisku som sa stretol s istým mužom, ktorý tiež vyzeral ako cestujúci. Dopytoval sa po obchodoch na adresu istej osoby, ktorá žila v tom meste. Keď ma uvidel, prišiel ku mne a povedal: vy tiež vyzeráte ako pútnik. Poďme teda spolu vyhľadať muža menom Jevrejnov, ktorý žije v tomto meste. Je to dobrý kresťan a vlastní krásny hostinec a rád prijíma pútnikov. Pozri sa, o tom mám dokonca aj na písme.

Ochotne som súhlasil. Čoskoro sme našli jeho dom. Hoci hostinský nebol doma, jeho manželka, dobrá stará ženička, nás veľmi láskavo prijala a ukázala nám malú podkrovnú izbičku, aby sme sa v nej uložili. Potom prišiel náš hosťiteľ a pozval nás na večeru. Cez večeru sme sa rozprávali - kto sme, čo sme, odkiaľ sme prišli a podobne - až sa rozhovor začal krútiť okolo otázky, prečo sa vlastne volá Jevrejnov. „Poviem vám o tom pozoruhodnú vec,“ povedal a začal rozprávať: „Viete, môj otec bol Žid. Narodil sa v meste Šlov a nenávidel kresťanov. Od útlej mladosti sa pripravoval na úlohu rabína a začal študovať, aby sa čím lepšie pripravil na to povolanie. Usilovne čítal židovské rozprávania, aby ich mohol použiť na vyvrátenie kresťanstva. Keď jedného dňa prechádzal kresťanským cintorínom, zazrel ľudskú lebku, ktorá musela byť vyhrabaná z nedávno porušeného hrobu. Mala ešte obidve čeľuste a v nich strašne vyzerajúce zuby. V zatrpknutosti si začal robiť žarty s lebkou: napľul na ňu, preklial ju a pošliapal nohami. Neuspokojil sa iba s tým, ale ju vzal a napichol na palicu, ako sa to robieva so zvieracími kosťami na odháňanie pažravých vtákov. Keď sa takto pobavil vrátil sa domov.

Nasledujúcu noc, hneď ako zaspal, zjavil sa mu náhle neznámy muž, ktorý mu prísne dohovárал: „Ako si tak kruto mohol zneuctiť moje telesné pozostatky? Ja som kresťan a ty si nepriateľ Krista.“ Toto videnie sa opakovalo niekoľkokrát každú noc, takže nemohol ani spať, ani odpočívať. Potom začal mávať také isté videnia aj cez deň a počul aj ozvenu toho vyčítavého hlasu. Po čase sa to videnie stávalo častejším, takže nakoniec sa cítil veľmi sklúčený, naľakaný a vyčerpaný. Vybral sa teda k rabínovi, ktorý sa nad ním modlil modlitby exorcizmu. Ale videnie neprestalo, ukazovalo sa ešte častejšie a bolo stále horšie a horšie.

Keď sa chýr o videní rozšíril po celom okolí, jeden z jeho priateľov, kresťan,

ktorého poznal z obchodovania, poradil môjmu otcovi, aby sa stal kresťanom a tak sa pozbavil toho trápneho videnia, lebo už nič iné nepomáhalo. Hoci sa môjmu otcovi, Židovi, nepáčila táto rada, predsa povedal: »Rád to urobím, len aby som sa oslobodil od toho mučivého a neznesiteľného videnia.« Keď to kresťan počul, veľmi sa potešil a potom ďalej radil otcovi, aby požiadal miestneho biskupa o krst a tak bol prijatý za člena kresťanskej cirkvi. Spoločne teda napísali žiadosť a môj židovský otec ju potom neochotne podpísal. Stala sa podivná vec. Od chvíle, ako podpísal petíciu, videnie zmizlo a už nikdy viac sa nevrátilo. *(pokračovanie v budúcom čísle)*

OZNAMY

- V pondelok po svätej liturgii (Lomné) sa pomodlíme **Akatist k presvätej Bohorodičke (5. – 7. kondák a ikos)**.
- V utorok po svätej liturgii (Lomné) sa pomodlíme **Moleben k presvätej Bohorodičke**. V Kručove po svätej liturgii sa pomodlíme **Moleben k prepodobnej Paraskéve**.
- V stredu je 17. v mesiaci, po svätej liturgii (Lomné) sa pomodlíme **Moleben k blahoslavenému biskupovi Pavlovi Petrovi Gojdičovi**. V tento deň zakončujeme sviatok Paschy. Po svätej liturgii odkladáme plaščenicu z oltára, už sa nezdravíme Christos Voskrese a až do sviatku Zoslania Svätého Ducha sa ešte nemodlíme „Kráľu nebeský...“
- Vo štvrtok je **prikázaný sviatok Nanebovstúpenie Pána**. Po svätej liturgii bude **myrovanie**. Myrovanie (Lomné) obetujeme na novú kalichovú súpravu.
- V piatok po svätej liturgii (Lomné) sa pomodlíme **Moleben k svätému Jozefovi**.
- Budúcu nedeľu po svätých liturgiách bude **zbierka na katolícke masmédiá**. Účelom zbierky je finančne podporiť predovšetkým masmediálne projekty Katolíckej cirkvi na Slovensku, ktoré možno podávať na základe výzvy, ktorá je každoročne v určenom termíne uverejnená v katolíckych médiách. Zároveň ide o podporu činnosti katolíckych médií na Slovensku, predovšetkým Rádia Lumen a TV Lux, ktoré plnia veľmi dôležitú pastoračnú a evanjelizačnú misiu. Bez podpory veriacich môžu len ťažko plniť svoje poslanie. Vopred všetkým Pán Boh zaplať.
- **Upratovanie v chráme v Lomnom** má na zodpovednosť dvojica rodín: Kocková a rodina Demjanovičová. Tým, čo upratovali srdečne Pán Boh zaplať a tým, čo nastupujú prajeme veľa síl.
- Ďakujeme veľmi pekne všetkým za všetku pomoc spojenú s návštevou vladyky Petra i s pohostením v kultúrnom dome. Všetkým Pán Boh zaplať.

Gréckokatolícka cirkev, Farnosť svätého archanjela Michala

Lomné 95, 090 33 Turany nad Ondavou, tel.: 054/749 12 55; 0905 507 681

o. Peter Olšavský, **email:** gkfu.lomne@gmail.com **web:** <http://www.lomne.sk/-cirkev>

Ján Knapík – Milosrdenstvu v ústrety

(alebo ako to vyzerá z druhej strany spovednej mriežky)

Čo z toho koná nebeský Otec, keď spáchame hriech? Nič! Avšak my týmto spôsobom deformujeme jeho obraz a dávame mu ľudskú podobu. Boh pritom človeka neskonale presahuje práve preto, že jeho podstata je božská. A keď sme v hriechu, on nás túžobne očakáva a neuráža sa podľa ľudských zvyklostí. Dá sa povedať, že márotnatný syn urazil svojho otca a že on sa správal ako urazený? Márotnatný syn sa ťažko prehrešil proti svojmu otcovi, ale odpoveďou otca nebol urazený postoj na ľudský spôsob, lež dychtivé čakanie na návrat syna. A ten návrat stál zato. Odpustenie, prijatie do stavu synovstva i oslavná hostina. Taký je milosrdný Boh Otec a tento obraz by mali vystihovať aj slová ľútosti. Jeden z jej vhodných príkladov nachádzame i v Jednotnom katolíckom spevníku: Pane Ježišu, Baránok Boží, ty snímaš hriechy sveta. Milosťou Ducha Svätého ma zmier so mojím Otcom: Obmy ma vo svojej krvi od každého hriechu a urob zo mňa nového človeka na tvoju chválu a slávu. Amen.

Niekedy sa stáva, a opäť nie iba deťom, že vo chvíli, keď má nasledovať ľútosť, penitent si na ňu nevie spomenúť. Takéto „okná“ poznáme aj z iných situácií. Pre nikoho to nie je príjemné, ale treba povedať, že sa nič mimoriadne nedeje. Základom ľútosti totiž nie sú slová, ale stav nášho vnútra, rozpoloženie, ktoré poznačuje smútok z toho, že sme odmietli Božiu lásku a tvrdohlavo presadzovali svoje egoistické predstavy. Ľútosťou netúžim len po odstránení hriechu, ale aj po tom, aby sa moje srdce zmenilo, aby vo mne bolo menej ťažoby, menej smútku, menej skepsy, menej pýchy.

V katechizme sa dočítame, že ľútosť je bolesť duše nad spáchaným hriechom a jeho zavrhnutie s predsavzatím viac nehrieť (KKC 1451). Dokonalá ľútosť pochádza z lásky k Bohu, ktorého milujeme nadovšetko, a má takú silu, že odpúšťa všedné i ťažké hriechy, ak obsahuje predsavzatie pristúpiť k sviatostnej spovedi, len čo to bude možné (KKC 1452). Takzvaná nedokonalá ľútosť sa rodí z uvažovania o ošklivosti hriechu alebo zo strachu pred večným zatratením a inými trestami. Je to ľútosť zo strachu. Takéto pohnutie svedomia môže vyústiť do prijatia sviatostného rozhršenia. Sama osebe nedosiahne síce odpustenie ťažkých hriechov, ale pripravuje na jeho dosiahnutie vo sviatosti zmierenia (KKC 1453).

V niektorých prípadoch cítim, že kajúcnika treba povzbudiť, aby sa odhodlal vyjadriť ľútosť vlastnými slovami. Ľudia zvyknú byť prekvapení a pýtajú sa, či je to dovolené. Niektorí to skúsia, poriadne sa síce pri tom zapotia, ale musím povedať, že ich vlastné formulácie sú veľmi osobité a priliehavo odrážajú stav duše. Nieкто sa po takom neplánovanom úkone ľútosti vlastnými slovami môže cítiť nesvoj. Dokonca môže zapochybovať, či sviatosť zmierenia prijal platne. Zvyk je síce železná košľa, ale nie naveky. Veľmi sa teším, keď títo ľudia aj v ďalšej spovedi vyjadrujú ľútosť spontánne.

SPOVEĎ AKO...

Ľudia, ktorí prichádzajú na svätú spoveď, aby vyznali hriechy a prosili o odpustenie, môžu na tejto sviatosti akcentovať rôzne veci. Vždy to však bude stáť predovšetkým na ich osobnosti, psychickej skúsenosti či potrebách. Sú takí, čo žijú v mylnom presvedčení, že prišli do psychologической poradne, k sudcovi či k duchovnému vodcovi, ktorý rozhodne za nich. I takí, ktorým sa len zachcelo vyrozprávať sa. A ako zdatní marketingoví odborníci šíria toto presvedčenie ďalej. Ide sa síce na spoveď, ale očakávania sú iné.

PSYCHOLOGICKÁ PORADŇA

S veľkou nevôľou počúvam ľudí, ktorí tvrdia, že spoveď je vlastne iba takou psychologickou očistou. Naoko presvedčivo znejú argumenty o tom, prečo je dobre ísť ku kňazovi-psychológovi. Aby však pri tomto spojení nedošlo k nedorozumeniu: kňaz nemá psychologické vzdelanie, ale veriaci ho za psychológa takmer považujú.

Podme ale k argumentom. Človek dostane zo seba von všetko, čo mu leží na srdci, a hneď mu je lepšie. To platí aj mimo spovede. Túto službu nám môže sprostredkovať ktokoľvek. Stačí, ak je diskretný a ochotný počúvať. Pre mnohých ľudí je klasický psychológ nespoľahlivý aj preto, že si musí robiť záznamy o svojich pacientoch a tie sa môžu dostať do nepovoláných rúk. Informácie o psychickom zdraví sú citlivou záležitosťou nášho života, preto ich až úzkostlivo chránime. Naopak, kňaz musí dodržať spovedné tajomstvo, ktoré je absolútne - spovedník nemá žiadnu možnosť na základe vlastného rozhodnutia tento princíp porušiť. Vypovedať ťažké veci v istote, že bude zachovaná diskretnosť, je, samozrejme, veľmi osožné, ale spoveď je vo svojej podstate niečo viac. Je to Božie odpustenie. Ďalší argument, ktorý má podporiť tvrdenie, že svätá spoveď je obdobou psychologической poradne, vyzerá naoko veľmi pôsobivo. Kňaz kombinuje duchovné záležitosti s psychológiou, to určite prináša osoh. Ide však o interpretáciu penitenta, to on takto vníma. V skutočnosti je za tým určitá forma intuitívneho alebo prirodzeného psychologického nadania kňaza. So psychológiou ako odborom to súvisí len minimálne. Je obrovskou výhodou, ak má spovedajúci kňaz aj psychologické vzdelanie. Ak absolvoval študijný odbor zameraný na aplikáciu psychologických poznatkov v duchovnom živote, je to skvelé. Žiaľ, v súčasnosti sa takáto profesionálna kombinácia na Slovensku ukazuje skôr výnimočnou. Určite aj preto, že podobný odbor sa u nás nedá študovať. Závažnejšie ale je, že sme zatiaľ neidentifikovali potrebu vyťažiť viac z poznatkov psychológie, čo by nám v niektorých prípadoch umožnilo sprostredkovať Božie odpustenie oveľa účinnejšie. Znalosti tejto vednej disciplíny môžu byť veľmi osožné pri príprave na svätú spoveď, pri jej samotnom vysluhovaní (vedenie a pomoc pri vyznaní hriechov, spôsob povzbudenia a uloženia zadosťučinenia) a aj pri nasledujúcom duchovnom vedení.